

אספרה שמך לאחי

♦ ח' תשרי תשפ"ד ♦

♦ פרשת האזינו ♦

בפרשה זו הנקראת שירת האזינו, 'כולל בתוכו כל העתיד לבא, ובעצם הכל כלול בתוכה, יש בה עכשיו ויש בה לשעבר ויש בה לעתיד לבוא ויש בה בעולם הזה ויש בה לעולם הבא, ומשה רבינו מנבא שיגיע זמן ונקלקל מעשינו, וה' יתברך יעניש אותנו, ובכל זאת ישמור שלא ישבית זכרנו, ולבסוף ישוב ויתנחם ויפרע מן האויבים הקמים עלינו בחרבו הקשה והגדולה והחזקה, ויכפר על חטאתינו למען שמו, ויש לנו בהשירה הזאת הבטחה מבוארת בגאולה העתידה, וכתב הרמב"ן; אלו היתה השירה הזאת מכתב מאחד החוזים בכוכבים שהגיד מראשית אחרית כן, היה ראוי להאמין בה מפני שנתקיימו כל דבריה עד הנה לא נפל דבר אחד, ובוודאי כי אנחנו נאמין ונצפה בכל לב לדברי האלקים מפי נביאו הנאמן בכל ביתו, אשר לא היה לפניו ואחריו כמוהו, עליו השלום.

שהכל נרמז ומבואר בפ' האזינו, אם לא תאמין שאל ואגיד לך, מה רצונך לראות בפרשה ואראה לך, ויתמה התלמיד הכופר ההוא ואמר;~ אם כך תראני אם שמי שהוא אבנר תמצא בפרשת האזינו. ויתפלל הרמב"ן אל ה' בכל לבבו ונפשו, ובא פסוק בפיו "אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם", אותיות שלישית מן פסוק זה ר"ת אבנר. וכשמוע התלמיד את הדבר חרד מאוד ויפול על פניו, ושאל לרבו הרמב"ן אם יחזור בתשובה יהיה לו תיקון ותרופה, והשיב לו רמב"ן והלא שמעת להפסוק שישבית מאנוש זכרו ולא יועיל לו שום תרופה. ותיכף הלך אותו תלמיד ולקח ספינה בלא ספן וחבל ומלח והלך עם הספינה באשר הוליכו צועק במר נפשו ועדיין לא נודע ממנו מאומה, ואחר כך הרבה הרב הרמב"ן בתפלה שיהיה לו מקצת כפרה. ואחר זמן רב בא להרב בחלום והחזיק לו טובה שגרמה תפלתו להוליכו להתלמיד לגיהנם, והיו דנין אותו דינים הרבה בגיהנם, ואחר י"ב חודש היה לו מזור ותרופה לא להוליכו לג"ע ולא לדון אותו בגיהנם, כי עד אותו הפעם היה התלמיד בכף הקלע.

♦ כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו ♦

משה רבינו מלמד אותנו שכשמזכירים את שם ה' יש לשבחו ולפארו, ולכן³ על כל ברכה שאדם שומע את שם ה' אומר ברוך הוא וברוך שמו, ועוד שהרי אפילו כשמזכירים צדיק בשר ודם צריך לברכו שנאמר זכר צדיק לברכה, קל וחומר כשמזכירים שמו של הקב"ה, ובשם הצדיק רבי אליהו לופיאן שאמר בשם גדולי עולם, שכדאי היה לברוא את העולם בשביל ברוך הוא וברוך שמו. וכך מספרים⁴ על הסבא מקלם זצ"ל ששאל את תלמידיו חז"ל אומרים; יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי העולם הזה, הביטוי 'קורת רוח' משמע לא עונג ממש, אלא 'קורת רוח' ושאל הסבא בעד איזה דבר טוב נותנים שכר לאדם רק 'קורת רוח'? ענה אחד מתלמידיו בעד עניית; 'ברוך הוא וברוך שמו' אמר לו הסבא זצ"ל בתימהון; מה אתה שח? בעד ברוך הוא וברוך שמו נותנים קורת רוח בלבד, הרי כדאי לסבול את כל הייסורים של כל ימי חיי האדם כדי להגיד פעם אחת לפני מלך המלכים; ברוך הוא וברוך שמו, אלא קורת רוח נותנים לאחד שישב על כסא זקוף, והעלה על דעתו הלא

♦ אמרתי אפאיהם אשביתה מאנוש זכרם ♦

מעשה שהיה² עם הרמב"ן ז"ל שהיה לו תלמיד אחד ושמו אבנר שיצא לתרבות רעה, ונעשה כותי. ומחמת רוב חכמתו בטומאתו נעשה שר גדול בכותים, ויהי היום שהיה יום כיפור, שלח לו הרמב"ן לקרוא לו שיבא אליו, בא לפניו והחצוף לקח בפני הרב רמב"ן ז"ל חזיר אחד ונחרו ובשלו, ואחר כך שאל לרמב"ן; רבי על כמה עברות שחייבים עליהם כרת עברתי היום. והשיב לו על ארבע כריתות עברת היום, וא"ל התלמיד הנ"ל, הרי על חמשה לאוין עברתי, והתחילו לפלפל עד שהרמב"ן הודה שעבר על חמשה לאוין של כריתות. ושאל הרמב"ן אותו הגד נא לי מי הביאך אל מדה זו שכפרת בתורת משה, והשיב לו כי פעם אחת שמעתי שדרשת שיש בפרשת האזינו כלולים כל המצות וכוללים כל ענייני העולם וכולן נרמזים בפר' האזינו, רק שצריך סייעתא דשמיא להבין כל העניינים והסודות אשר שם. ובעיני היה זה מן הנמנע עד שבשביל כן קבע בלבבי החטא שאין האמת כן כמו שאמר הרב הרמב"ן, ויצא ופקר ונהפך לאיש אחר.

ויען הרמב"ן עדיין אני ממשיך ואומר כן, שכדברי כן הוא,

1. רמב"ן על פרק לב פסוק מ

2. קב הישר פרק כג

3. טור וש"ע או"ח סי' קכ"ד

4. אהל משה, שיינערמאן, ויקרא עמוד מ"ג

הקב"ה ניצב כאן וצריך לשבת בנימוס, והוא חוזר ומתיישב על הכסא בענוה, על זה נותנים בעולם הבא רק קורת רוח אשר שוה יותר מכל חיי העולם הזה, מפני שזה חלק ממלכות שמים.

♦ הצור תמים פעלו וגו' א-ל אמונה ואין עול ♦

פסוק זה הינו יסוד באמונה כל יהודי, עובר בחייו כמה וכמה מאורעות, הן לטוב, והן להיפך, ובמה ניכר היהודי שהוא באמת מאמין בה', כשמגיע שעת מבחן, כשמגיע חלילה זמנים לא קלים, לפעמים דברים שכל אחד רואה שזה מהשמים, ולפעמים דברים שמגלגלים עליו על ידי אנשים בעלי בחירה, ואז היהודי המרים את עיניו לשמים ומצדיק עליו את הדין, קודם כל - הוא יודע שהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, ואין שום מקרה, ושנית הוא מצדיק עליו את הדין, ואומר בפה מלא; הצור תמים פעלו פי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא, בזה ניכר שהוא יהודי אמיתי, אערלעכער איד, מאמין בן מאמינים, חלילה אינו קורא קטגוריא, הוא יודע שהכל בחשבון, לפעמים על מה שעשה בגלגול זה, ויתכן שזה על גלגול קודם, ואין אנו יודעים חשבונות שמים, זו היא גבורתו של יהודי שאינו מאבד עשתונות גם בזמנים קשים.

וכן מסופר בגמרא אחרי מות רבי עקיבא⁵ נתפסו ר' אלעזר בן פרטא ור' חנינא בן תרדיון לבית הסהר אצל הנכרים, ואמרו להם להמיר דתם לדת הנוצרית ואם לא יהרגו אותם, אמר לו ר' אלעזר בן פרטא; אשריך ר' חנינא שנתפסת על דבר אחד, ואוי לי שנתפסתי על חמשה עלילות שהעלילו עלי, אמר לו רבי חנינא; אתה נתפסת על חמש עלילות ותינצל, ואילו אני נתפסתי על דבר אחד ולא אנצל, והטעם הוא מפני שאתה עוסק בתורה ובגמילות חסדים ואני עוסק רק בתורה, והקב"ה אינו רוצה בזה, כי עיקר הלימוד הוא כדי לקיים המצות, וצריך אדם לסגור הספר, כדי לעשות גמ"ח וביקור חולים, ואמנם ר' חנינא היה גבאי של צדקה ואף חילק צדקה מכיסו, אבל בשמים מדקדקים עם צדיקים כחוט השערה, והיה קטרוג עליו שהיה צריך ליתן יותר.

ואכן התקיימה נבואתו של רבי חנינא, ורבי אלעזר ניצל ויצא לחירות בניסים, ואח"כ הביאו את ר' חנינא בן תרדיון לדין ואמרו לו; למה עסקת בתורה? אמר; זוהי חובתי כאשר ציוה ה', מיד גזרו עליו שיישרף ועל אשתו שתיהרג, ועל בתו שיושיבו אותה בשוק, במקום שיושבות בנות לא צנועות, ומפורש בגמרא מה היה החטא שבגלל כך נענשו, והכל דברים דקים מאוד, שכפי גדולתם וצדקותם, דקדקו עמם בשמים מאוד מאוד.

הוציאו את רבי חנינא וכרכוהו בספר תורה והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור, והביאו ספוגין של צמר ושראום במים, והניחום על לבו כדי שלא תצא נשמתו מהר, כי הרשעים רצו שיסבול הרבה, ובזמן אחד הוציאו את השלשה רבי חנינא ואשתו ובתו לבצע העונש, וכלם קיבלו הגזירה באהבה, רבי

5. ע"ז יח ובילקוט מע"ל וישב.

חנינא אמר; הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אשתו אמרה; א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא ובתו אמרה; גדול העצה ורב העלילה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם, כי בהיותם צדיקים זימן להם השי"ת פסוקים אלו בפיהם בזמן מותם והבת הלכה ובכתה בראותה את אביה בתוך האש אמר לה רבי חנינא; בתי אל תצטערי אלמלי אני נשרפתי לבדי, היה לי קשה הדבר, עכשיו שאני נשרף וס"ת עמי, מי שיבקש עלבונה של תורה הוא יבקש עלבוני.

אמרו לו תלמידיו לרבי חנינא, רבי מה אתה רואה? כי הם שמעו קול האותיות שפרחו ולא ידעו מה זה, והבינו שרבי חנינא רואה איזה דבר מעניין או מלאכים או משהו אחר, ענה להם רבי חנינא אני רואה שהקלף נשרף והאותיות פורחות, א"ל פתח פיך ויכנס בך האש ולמה לך לסבול ייסורים, אמר להם; מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבול הוא בעצמו, אמר לו הגוי התליין; אם אני מרבה עליך בשלהבת ונוטל ספוגין של צמר מעל לך, אתה מביאיני לעולם הבא אמר לו הן, א"ל השבע לי, נשבע לו, מיד הרבה עליו בשלהבת ונטל ספוגים של צמר מעל לבו, ויצאה נשמתו בטהרה, אף הוא קפץ ונפל לתוך האור ונשרף, כי ראה הפלא הזה, ורצה להיות לצדו, יצאה בת קול ואמרה ר"ח בן תרדיון, וקליסטנרו מזומנים לחיי העוה"ב, בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו בכמה שנים

לרבי חנינא היה עוד בת שהיתה נשואה לר' מאיר והיתה מבקשת תמיד מבעלה ואמרה; איזו השפלה בשבילי שיש לי אחות שיושבת בשוק במקום שיושבות בנות לא צנועות, לקח רבי מאיר שלשה קבין של דינרי זהב, ואמר בלבו אם היא צדיקה ולא התלמדה מהבנות האחרות שיושבות שם, יתרחש לי נס, ואם לא ייעשה לי נס אדע שהתקלקלה, והיא נמצאת במקום מתאים, הלך רבי מאיר והתקין לבושו כאחד הפרשים ונכנס לשוק ההוא, והלך לחדרה והכיר בה שמתנהגת בצניעות, והיא צדיקה כפי שהיתה בבית הוריה, ביקש רבי מאיר מן השומר שימסרה לו וישחרר אותה, אמר לו אני מפחד מפני המלך, אמר לו רבי מאיר קח לך מעות אלו, חצים יהיו לך והמחצית השניה לשוחד אם ישאלו עליה, אמר לו השומר; וכשיגמרו המעות, מה אעשה? אמר לו תגידי; א-להי מאיר ענני, א-להי מאיר ענני אמר לו; ומי יאמר לי שנכון הדבר, אמר לו רבי מאיר; הנה יש כלבים זועמים, זרוק להם אבן ותראה, זרק להם אבן והתנפלו עליו לטורפו, אמר א-להא דמאיר ענני וניצול, ונעשה כן מן השמים לטובתה, ורבי מאיר לקח את גיסתו והלך לביתו.

לימים נתפרסם הדבר, ואותו שומר נידון למות וכשהתחילו לתלותו, אמר; א-להא דמאיר ענני, ונקרע חבל התליה, ובהיותם חכמים המבקשים להבין דברים חקרו הסיבה, וסיפר להם כל הדבר, חקקו דמותו של רבי מאיר בשערי רומי שכל מי שיראהו יתפסהו ויביאהו לדין, פעם אחת מצאוהו והתחילו רודפים אחריו, קדם ונכנס לשוק של גוים טבל אצבעו בתבשיל ומצץ אצבעו השניה, ובכך חשבו שהוא נוצרי ועזבוהו והלך לבבל.

עיצוב ועימוד: בהירות
b65271000@gmail.com

ניתן להשיג בטל': 053-314-1925
ובמייל: wa052052@gmail.com